

Parter

Arbetsgivarsidan: Arbetsgivarverket

Arbetstagersidan: Saco-S
Seko, Service- och kommunikationsfacket

Överenskommelse om Pensionsavtal för arbets- tagare inom det statliga avtalsområdet 2016 (PA 16)

1 §

Parterna är överens om att detta förhandlingsprotokoll ersätter det förhandlingsprotokoll som parterna undertecknade den 28 juni 2015 om överenskommelse om Pensionsavtal 2016.

2§ Bakgrund

Parterna träffade i samband med avtalsrörelsen 2013 en principöverenskommelse kring utgångspunkter och inriktning för ett partsgemensamt arbete rörande de statliga tjänstepensionsbestämmelserna. Av principöverenskommelsen framgår att

viktiga utgångspunkter för arbetet var att eftersträva:

- bra pensioner
- långsiktigt hållbara pensionsbestämmelser
- lösningar som bidrar till stabilitet och förutsägbarhet
- lösningar som är kostnadseffektiva
- pensionsbestämmelser som utformas med beaktande av ansvars- och riskfördelning mellan arbetsgivaren och arbetstagaren
- pensionsbestämmelser som stödjer arbetslinjen och ett längre arbetsliv

arbetets inriktning är ett system med premiebestämda pensionsbestämmelser där förutsättningarna i övrigt är:

- att bestämmelserna vid ett ikraftträdande tillämpas i vart fall på samtliga arbetstagare födda 1987 eller senare¹

¹ Gäller om tidpunkten för avtalets ikraftträdande är 2015, i annat fall förskjuts gränsen för födel-seår med ett år framåt.

- att ge bra förutsättningar för pensionernas värde och bidra till kompetensförsörjningen
- att bestämmelserna i PA 03 och delpensionsavtalet innefattas i arbetet.

3 § Nytt avtal

Parterna är, mot bakgrund av vad som framgår av 2 § i detta förhandlingsprotokoll, överens om att teckna Pensionsavtal för anställda inom det statliga avtalsområdet 2016 (PA 16) enligt bilaga 1 med giltighet från och med den 1 januari 2016.

Parterna är överens om att införliva bestämmelserna i PA 03, med tillhörande övergångsbestämmelser, som Avdelning II i PA 16. Parterna har i samband med tecknandet av detta avtal gjort följande ändringar av bestämmelserna i PA 03.

- 1 kap. 1 § tillämpningsområde (återfinns i 1 kap. 1 § Avdelning II PA 16)
- 1 kap. ny paragraf tillförts om återbetalningsskydd (återfinns i 1 kap. 7 § Avdelning II PA 16),
- 3 kap. 8 § nytt stycket tillförts avseende premieberäkning (återfinns i 3 kap. 1 § sista stycket Avdelning II PA 16),
- 3 kap. två nya paragrafer tillförts avseende flytträtt (återfinns i 3 kap. 7 och 8 §§ Avdelning II PA 16),
- 4 kap. 16 § om pensionsgrundande tjänstetid (återfinns i 4 kap. 4 § fjärde stycket Avdelning II PA 16),
- 6 kap. 27 § har tillförts ett nytt stycke (återfinns i 6 kap. 1 § andra stycket Avdelning II PA 16),
- 9 kap. 33 § har tillförts ett nytt stycke (9 kap. 1 § andra stycket Avdelning II PA 16).

Därutöver har överenskommelser om ändringar av PA 03 enligt särskilda förhandlingsprotokoll eller avtal inarbetats i avtalstexten. Slutligen har, vid behov, uppdateringar gjorts av hänvisningar i avtalstexten. Parterna är överens om att dessa ändringar inte innebär några materiella ändringar av de bestämmelser som finns i PA 03.

Parterna är vidare överens om att de övergångsbestämmelser som finns i PA 03 rörande vissa bestämmelser i PA 74 och PA 91 äger fortsatt giltighet enligt Avdelning II i PA 16.

4 § Ändring i Avtal om delpension för arbetstagare hos staten m.fl.

Parterna är överens om att Avtal om delpension för arbetstagare hos staten m.fl. inte är tillämpligt för den som omfattas av Avdelning I PA 16. Med anledning härav görs ändring i Avtal om delpension för arbetstagare hos staten m.fl. på sätt som framgår av bilaga 2, från och med den 1 januari 2016.

5 § Tidigare ingångna lokala avtal

Lokala avtal tecknade mellan arbetsgivaren och lokal företrädare för Saco-S eller Seko med stöd av PA 03 äger fortsatt giltighet och anses tecknade med stöd av Avdelning II PA 16 från och med detta avtals ikraftträdande. Till den del det loka-

la avtalet även omfattar arbetstagare som omfattas av Avdelning I PA 16 ska det lokala avtalet äga fortsatt giltighet även för dessa.

6 § Arbetstagare som avgått med pensionsförmåner

Arbetstagare som avgått med pensionsförmåner före detta avtals ikraftträdande, omfattas även därefter av de pensionsförmåner som gällde vid avgången.

7 § Administrations- och anslutningsvillkor

Parterna är överens om att i särskilt förhandlingsprotokoll teckna överenskommelse om hur administrationsvillkoren med Statens tjänstepensionsverk (SPV) ska utformas samt hur anslutningsvillkoren, för försäkringsgivare som önskar ansluta sig till PA 16 i dess valbara delar, ska utformas.

Parterna är vidare överens om att SPV för sin administration som valcentral har rätt att ta ut en avgift ur pensionspremien innan den förmedlas till försäkringsgivaren. Parterna kommer att reglera storleken på denna avgift i ovan nämnda överenskommelse om administrationsvillkor.

Parterna har även för avsikt att inleda en dialog med de försäkringsgivare som meddelar försäkring till PA 03 i syfte att säkerställa att de fortsätter meddela försäkring fram till och med den 30 juni 2016 för de arbetstagare som omfattas av både Avdelning I och II PA 16.

8 § Övergångsbestämmelse rörande premier för tiden 1 januari till 30 juni 2016

PA 16 gäller från och med den 1 januari 2016. Parterna är överens om att alla bestämmelser i det nya avtalet inte kommer att kunna träda ikraft den 1 januari. Parterna kommer före årsskiftet att tydliggöra vilka bestämmelser.

Förmånsbestämda pensioner

Förmånsbestämda pensioner i såväl Avdelning I som II omfattas av bestämmelser som är likvärdiga med PA 03. Intjänande, förvaltning och utbetalning av sådan förmån fortgår utan avbrott och på motsvarande sätt som tidigare. Därvid äger t.ex. överföringsregler enligt vad som tidigare fastställts, eller fastställs, av SPV fortsatt giltighet.

Premiebestämda pensioner i Avdelning II

För arbetstagare som omfattas av premiebestämda pensioner enligt Avdelning II tillämpas under perioden motsvarande bestämmelser som för avgiftsbestämda pensioner enligt PA 03. Därmed gäller att premier utan avbrott ska överföras från arbetsgivaren och gottskrivas den försäkring som arbetstagaren omfattades av vid avtalets ikraftträdande. Detta gäller både för den individuella och för den kompletterande ålderspensionen samt eventuella premier till Kåpan Extra.

För arbetstagare som tillträder en anställning under perioden den 1 januari till och med den 30 juni 2016 gäller att premier till Kåpan tjänste och Kåpan Extra överförs till Kåpan. När det gäller den individuella ålderspensionen överförs den i de fall den berörda arbetstagaren sedan tidigare har en sådan försäkring.

För arbetstagare som inte har en sådan försäkring gäller att premier – efter nyval – överförs första gången från och med juli månad och då med ett retroaktivt belopp som beräknas på den pensionsgrundande lönen månadsvis under perioden från tillträdesdagen till och med juni månad.

Premiebestämda pensioner enligt Avdelning I

För arbetstagare som omfattas av premiebestämda pensioner enligt Avdelning I gäller att ett belopp som motsvarar 2.0 procent av den pensionsgrundande lönen ska överföras till Kåpan tjänste. Beloppet beräknas på en pensionsgrundande lön som motsvarar den som gäller för avgiftsbestämda pensioner enligt PA 03. Även premier till Kåpan Extra överförs enligt motsvarande bestämmelser.

För den som vid övergången har en anställning eller för den som tillträder en anställning och omfattas av en försäkring enligt det individuella valet i PA 03 gäller att 2,5 procent av den pensionsgrundande lönen fortsatt ska överföras till denna försäkring. Beloppet beräknas på en pensionsgrundande lön som motsvarar den som gäller för avgiftsbestämda pensioner enligt PA 03 och i övrigt på ett sätt som motsvarar bestämmelserna för avgiftsbestämda pensioner enligt PA 03.. För arbetstagare som inte har en sådan försäkring gäller att premier – efter nyval – överförs första gången från och med juli månad och då inklusive ett retroaktivt belopp som beräknas på den pensionsgrundande lönen månadsvis för perioden från tillträdesdagen till och med juni månad.

Från och med juli månad beräknas månadsvis och i enlighet med de bestämmelser som återfinns i PA 16 Avdelning I ett belopp motsvarande de premier som skulle ha betalats för arbetstagaren under perioden 1 januari till och med juni månad. Skillnaden mellan detta belopp och vad som tidigare överförts under perioden överförs för respektive arbetstagare till den då aktuella försäkringen.

9 § Icke-valet

Parterna är överens om att det så kallade icke-valet placeras i en traditionell försäkring.

Parterna är vidare överens om att verka för att de premier som ingår i de obligatoriska placeringarna, inklusive ålderspension flex samt icke-valet, ska placeras hos Kåpan pensioner.

10 § Fortsatt arbete med sjuk- och efterlevandepension

Parterna har i avtalets Avdelning I fört in bestämmelser kring beräkningsunderlag för sjuk- och efterlevandepension. Dessa bestämmelser innebär att hänvisning görs till Avdelning II. Parterna är överens om att fortsätta med ett partsgemensamt arbete i syfte att hitta en annan lösning för sjuk- och efterlevandepension i Avdelning I.

11 § Arbetstagare med flera anställningar

Syftet med regleringen enligt 3 kap. 1 § tredje stycket, i Avdelning I är att ta omhand de fall då en arbetstagare samtidigt innehar flera anställningar hos samma eller hos olika funktionella arbetsgivare inom det statliga avtalsområdet med pensionsvillkor enligt Avdelning I. Det innebär att vid beräkning av premier ska de olika månadslönerna i pågående anställningar för samma kalendermånad läggas samman. I de fall en av dessa anställningar ersätts med timlön ska lönen tillföras månaden före utbetalningen vid beräkning av premier.

12 § Försäkringsmedicinska rådgivare m.fl.

Bestämmelserna om försäkringsmedicinska och försäkringsodontologiska rådgivare i 3 kap. 1 § sjunde stycket i Avdelning I har inte någon motsvarighet i Avdelning II. I syfte att motsvarande bestämmelser ska införas i Avdelning II är parterna överens om att utreda förutsättningarna för att dessa grupper ska kunna omfattas av motsvarande bestämmelser.

13 § Inrangeringar

Parterna har under förhandlingsarbetet med PA 16 diskuterat vissa frågor rörande pension som kan uppstå i samband med inrangering av icke statlig verksamhet till det statliga avtalsområdet. Parterna är överens om vikten av att i samband med dessa inrangeringar särskilt uppmärksamma konsekvenserna för en arbetstagare som har förmånsbestämd pension.

För en arbetstagare som har mindre än fem år kvar till den gällande pensionsåldern, enligt det pensionsavtal som gäller hos den avlämnande arbetsgivaren, ska arbetsgivaren utifrån tillgängliga uppgifter göra en prognos för tjänstepension hos staten efter verksamhetsövergången fram till pensionsåldern jämfört med vad som gällt om verksamhetsövergången inte hade skett.

14 § Information

Parterna är vidare överens om vikten av bra och tydlig information dels rörande det nya pensionsavtalet på generell nivå, dels till den enskilde arbetstagaren vad gäller information om beräkningsunderlag för pensionen samt storleken på pensionsavsättningen. Parterna kommer att fortsätta arbetet med att se till att sådan information tas fram.

15 § Efterskydd

Parterna har under förhandlingarna diskuterat hur efterskyddet enligt 12 kap. 2 §, i Avdelning I, PA 16 ska tillämpas för den som omfattas av efterskyddet genom sjukdom och i samband med att dennes bortre gräns i sjukpenningen uppnåtts erbjudits och genomfört ALI eller fördjupade kartläggning och vägledning i Arbetsförmedlingens regi för att få sin arbetsförmåga prövad.

Parterna är överens om att efterskyddet enligt 12 kap. 2 §, i Avdelning I, PA 16 äger fortsatt giltighet för den som deltar i ett sådant program, där arbetsförmågan prövas och direkt i anslutning till att programmet avslutas av Försäkringskassan, bedöms vara fortsatt oförmögen att arbeta på grund av sjukdomen.

16 § Livränta enligt PA 91

En enskild arbetstagare som inte har erhållit någon uppräknings eller samordning av en livränta enligt PA 91 kan vända sig till SPV som ska ta upp frågan i Pensionsnämnden. Nämnden har att ta ställning till om pensionen ska uppräknas enligt regelverket i 7 kap. 2 § Avdelning II PA 16 och i så fall från vilket datum.

17 § Seko och enskilda överenskommelser om avsättning av Extra premier

Seko och Arbetsgivarverket konstaterar att den möjlighet som Seko har att träffa lokala kollektivavtal som medger överenskommelser direkt mellan arbetsgivare och enskild arbetstagare om extra premieavsättning till pension enligt 4 kap. 7 § Avdelning I PA 16 är tidsbegränsad fram till och med den 31 december 2017. Har parterna inte kommit överens om annat upphör bestämmelserna från och med den 1 januari 2018.

Seko och Arbetsgivarverket konstaterar att den möjlighet som Seko har att träffa lokalt kollektivavtal enligt särskilt förhandlingsprotokoll från den 25 juni 2015, som medger överenskommelser direkt mellan arbetsgivare och enskild arbetstagare om extra premieavsättning till pension, enligt 11 § PA 03 numera 3 kap. 4 § Avdelning II PA 16, är tidsbegränsad fram till och med den 31 december 2017. Har parterna inte kommit överens om annat upphör bestämmelserna från och med den 1 januari 2018.

18 § Extra premier – gemensamt Seko och Saco-S

Parterna är överens om att de premier som avsätts enligt 3 kap. 4 § i Avdelning II enligt överenskommelse mellan

- chef och medarbetare tillhörande Seko, enligt lokalt kollektivavtal mellan arbetsgivaren och Seko och
- chef och medarbetare tillhörande Saco-S enligt RALS-T

ska ingå i arbetstagarens enskilda val av placering eller när arbetstagaren avstått från att välja ingå i det så kallade icke-valet.

19 § Saco-S och enskilda överenskommelser

Parterna konstaterar att enskilda överenskommelser som är träffade med stöd av PA 03 samt förhandlingsprotokoll 2010-10-25 RALS-T 2010 före ikraftträdande av PA 16 äger fortsatt giltighet och anses träffade med stöd av PA 16.

Saco-S har tagit upp fråga om hantering av arbetstagarens lön och förmåner i samband med enskilda överenskommelser enligt Villkorsavtal-T och Affärsverksavtal-T. Parterna är överens om att frågan är fortsatt aktuell mellan parterna.

20 § Ändringar i de mellan Arbetsgivarverket och Saco-S respektive Seko gällande villkorsavtalen

Parterna är överens om att ändra berörda villkorsavtal enligt vad som framgår av bilagorna 3 och 4 från och med den 1 januari 2016.

21 § Ändringar i de mellan Arbetsgivarverket och Saco-S respektive Seko gällande affärsverksavtalen

Parterna är överens om att ändra berörda affärsverksavtal enligt vad som framgår av bilagorna 5 och 6 från och med den 1 januari 2016.

22 § Arbetstagare med skyddad identitet

Det finns arbetstagare inom den statliga verksamheten som utifrån verksamhetskrav och arbetsuppgifternas beskaffenhet har en skyddad identitet.

En konsekvens av skyddad identitet är för närvarande att den möjlighet till placering och val av försäkringsgivare utifrån individens önskemål som följer av PA 16 inte kan nyttjas av dessa arbetstagare utan att identiteten riskerar att röjas. Parterna är överens om att dessa avgifter ska placeras i enlighet med bestämmelserna om icke-val.

23 § Temporära uttag

Parterna är överens om att genomföra en översyn av bestämmelserna om temporärt uttag i Avdelning II i syfte att förenkla dessa.

24 § Övergångsbestämmelser

Parterna är överens om att, utöver de övergångsbestämmelser som framgår av PA 16, tillföra de övergångsbestämmelser som framgår av bilaga 7 till denna överenskommelse.

Parterna är vidare överens om att, för det fall det framkommer behov av ytterligare övergångsbestämmelser, komplettering av bilagan 7 att ske.

Vid protokollet

Ken Johnsson

Justerat
Arbetsgivarverket

Justerat
Saco-S

Monica Dahlbom

Lena Emanuelsson

Justerat
Seko, Service- och kommunikationsfacket

Lars Johansson

Avtal om delpension för arbetstagare hos staten m.fl.

Parterna är överens om att 1 § ska ha följande lydelse.

1 §

Avtalet om delpension för arbetstagare hos staten m.fl. gäller enbart för arbetstagare som omfattas av Avdelning II i PA 16 med undantag för

1. arbetstagare för vilka regeringen utfärdar särskilda pensionsbestämmelser,
2. arbetstagare i försvarsmaktens reserver, väg- och vattenbyggnadskåren eller civilförsvarets krigsorganisation,
3. arbetstagare på reservstat,
4. arbetstagare som är lokalanställda utom riket.

Ändringar i Villkorsavtal-T Arbetsgivarverket – Saco-S

1 §

Arbetsgivarverket och Saco-S är överens om att 1 kap. 1 a § i Villkorsavtal -T Arbetsgivarverket – Saco-S ändras enligt följande.

Andra stycket andra strecksatsen slopas och sista stycket ändras och får följande lydelse.

En arbetsgivare får dock, med avvikelse från vad som i övrigt sagts i denna paragraf, i enskilt fall träffa överenskommelse med arbetstagararen om att inte tillämpa avtalets bestämmelser helt eller delvis om arbetstagararen får ålderspension enligt statliga tjänstepensionsbestämmelser. Motsvarande gäller även frångående av tillämpningen av bestämmelserna i lokalt avtal som är slutet med stöd av detta avtal.

2 §

Parterna är vidare överens om att tillföra 13 kap. en ny 3 a § med följande lydelse.

Ledighet kan beviljas för att stödja ett längre arbetsliv

I syfte att möjliggöra ett längre arbetsliv kan arbetsgivaren bevilja ledighet för att arbetstagararen ska kunna minska sin arbetstid. Arbetsgivarens ställningstagande bör ske utifrån en samlad bedömning av verksamhetens behov och arbetstagararens önskemål.

Ändringar i Villkorsavtal Arbetsgivarverket – Seko

1 §

Arbetsgivarverket och Seko är överens om att 1 kap. 1 § i Villkorsavtal Arbetsgivarverket – Seko ändras enligt följande.

Andra stycket andra strecksatsen slopas och ett nytt sjätte stycke läggs till med följande lydelse.

En arbetsgivare får dock, med avvikelse från vad som i övrigt sagts i denna paragraf, i enskilda fall träffa överenskommelse med arbetstagararen om att inte tillämpa avtalsbestämmelser helt eller delvis om arbetstagararen får ålderspension enligt statliga tjänstepensionsbestämmelser. Motsvarande gäller även frångående av tillämpning av bestämmelser i lokalt avtal som är slutet med stöd av detta avtal.

2 §

Parterna är vidare överens om att tillföra 13 kap. en ny 3 a § med följande lydelse.

Ledighet kan beviljas för att stödja ett längre arbetsliv

I syfte att möjliggöra ett längre arbetsliv kan arbetsgivaren bevilja ledighet för att arbetstagararen ska kunna minska sin arbetstid. Arbetsgivarens ställningstagande bör ske utifrån en samlad bedömning av verksamhetens behov och arbetstagararens önskemål.

Ändringar Affärsverksavtal-T (AVA-T) Arbetsgivarverket – Saco-S

Partena är överens om att tillföra ett nytt moment 2.6 till 15 § i AVA-T Arbetsgivarverket – Saco-S avtal med följande lydelse.

Ledighet kan beviljas för att stödja ett längre arbetsliv

I syfte att möjliggöra ett längre arbetsliv kan arbetsgivaren bevilja ledighet för att arbetstagaren ska kunna minska sin arbetstid. Arbetsgivarens ställningstagande bör ske utifrån en samlad bedömning av verksamhetens behov och arbetstagarens önskemål.

Bilaga 6

Ändringar Affärsverksavtalet (AVA) Arbetsgivarverket – Seko

Partena är överens om att tillföra nytt moment 2.6 till 15 § i AVA Arbetsgivarverket – Seko med följande lydelse.

Ledighet kan beviljas för att stödja ett längre arbetsliv

I syfte att möjliggöra ett längre arbetsliv kan arbetsgivaren bevilja ledighet för att arbetstagaren ska kunna minska sin arbetstid. Arbetsgivarens ställningstagande bör ske utifrån en samlad bedömning av verksamhetens behov och arbetstagarens önskemål.

Övergångsbestämmelser

1. För arbetstagare som har avgått med pensionsförmån enligt PA 03, PA 91 eller PA 74 gäller att bestämmelserna i de respektive avtalen ska äga fortsatt tillämpning.
2. Efterlevandepension som fastställts och är under utbetalning enligt bestämmelser i PA 03 följer bestämmelserna i PA 03 till dess pensionen färdigbetalts.
3. För en arbetstagare som avgått och vars pensionsförmån enligt tidigare avtal omvandlats till ett fribrev gäller att fribrevet följer bestämmelser för bevarande, förvaltning och utbetalning som gällde enligt tidigare tillämpliga bestämmelser.
4. För den som vid detta avtals ikraftträdande, utan att ha avgått, uppbär tillfällig sjukpension enligt PA 03 äger den fastställda sjukpensionsförmånen, och därtill hörande bestämmelser om utbetalning och uppräknings enligt PA 03, fortsatt giltighet till dess att arbetstagaren är arbetsförmögen. Under tid då arbetstagaren uppbär den tillfälliga sjukpensionen omfattas arbetstagaren i övrigt av bestämmelser enligt Avdelning I eller II PA 16.
5. För den som omfattas av PA 03:s övergångsbestämmelser enligt 12 kap. punkten 6 avses med ”detta avtal” Avdelning II PA 16.
6. Övergångsbestämmelser i övrigt som reglerade övergången från PA 91 respektive PA 74 till PA 03, när det avtalet trädde i kraft äger fortsatt giltighet på motsvarande sätt. Dock gäller att bestämmelser som då refererade till PA 03 i stället ska avse motsvarande bestämmelse i Avdelning II PA 16, om inte annat särskilt anges.
7. Vid fastställande av förmånsbestämd pension enligt Avdelning I och II PA 16 tillgodoräknas arbetstagaren tidigare intjänad tjänstetid enligt PA 03 eller enligt övergångsbestämmelser till PA 03.
8. Vid samtidig rätt till mer än en tjänstepensionsförmån av samma slag ska, om förmånerna tjänats in under samma tid, pensionens storlek prövas av pensionsnämnden.
9. För den arbetstagare som avgått före detta avtals ikraftträdande med efterskyddsbestämmelser enligt 11 kap. 35 § PA 03 gäller följande.

För en sådan arbetstagare gäller att fastställda förmåner under utbetalning

följer bestämmelserna i PA 03. Intjänande av pensionsförmåner under efterskyddstid sker dock fortsättningsvis enligt PA 16.

10. Enligt avtalet gäller att återbetalningsskydd i det s.k. icke-valet måste väljas aktivt av arbetstagaren. Denna förändring innebär för arbetstagare som omfattats av icke-valet i PA 03 att en ny försäkring tecknas för arbetstagaren per den 1 juli 2016. Parterna är ense om att berörda arbetstagare ska informeras om förändringen i återbetalningsskyddet samt att de – utan särskilt krav – ska kunna välja till återbetalningsskydd under en övergångsperiod. Denna period gäller fram till och med den 31 december 2016. Därefter gäller ordinarie krav för att komplettera försäkringen med återbetalningsskydd.